

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

έτη 1821-1822

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ
ANNA POURADIER DUTEIL – ΛΟΪΖΙΔΟΥ

•
1821

•
200 ΧΡΟΝΙΑ

• ελευθεροι •

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΤΟ ΑΥΡΙΟ

•
2021

•
ΕΠΕΤΕΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 1821-2021

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

VUE DU PORT DE SCIO.

Άποψη του λιμανιού της Χίου. Λιθογραφία, χ.χ., 34,4 x 46,7 εκ. Σχεδιαστές: Πλου και Tehotte, ΓΑΚ – Συλλογή χαρακτηριστικών

Στον ογκώδη τόμο υπό τον τίτλο «Γαλλικά Δελτία Ειδήσεων για την Ελληνική Επανάσταση, έτη 1821-1822», που εκδίδεται από την Τράπεζα Πειραιώς με την επιστημονική επιμέλεια των Άννας Pouradier Duteil-Λοϊζίδου και Νικολάου Καραπιδάκη, αποθησαυρίζονται πληροφορίες που συγκέντρωσαν και απέστειλαν προς το οικείο τμήμα του γαλλικού κρατικού μηχανισμού επιφορτισμένοι με το έργο αυτό προξενικοί πράκτορες, διασκορπισμένοι σε πολλά σημεία της οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Παρόμοιες πληροφορίες ήταν απαραίτητες στη Γαλλία για τη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής της και την προστασία τόσο των εμπορικών συμφερόντων της στην Ανατολή, όσο και των υπηκόων της και προστατευομένων της που ήταν εγκαταστημένοι εκεί. Το δίκτυο πληροφόρησης των προξενικών πρακτόρων ήταν οι κατά τόπους οθωμανικές αρχές, κάτοικοι της περιοχής, παραγωγοί αγροτικών προϊόντων που ενδιέφεραν τη Γαλλία, πλοίαρχοι που κατέπλεαν στους εμπορικούς σταθμούς κι επιβάτες των πλοίων που αποβιβάζονταν στις σκάλες του Levante, αλλά και προξενικοί πράκτορες άλλων χωρών εγκατεστημένοι στον ίδιο εμπορικό σταθμό.

Τα έγγραφα που δημοσιεύονται είναι πλούσια σε πληροφορίες για την κατάσταση στις ελληνικές περιοχές και πλείστα γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκεί τα έτη 1821 και 1822. Μπορεί κανείς να διαβάσει σ' αυτά ειδήσεις που αναφέρονται σε ένα μεγάλο γεωγραφικό εύρος (από τη Ζάκυνθο, τη Ρούμελη και τον Μοριά, έως τη Θεσσαλονίκη, την Κωνσταντινούπολη, το Αϊβαλί, την Κύπρο

και την Κρήτη), αλλά και σε γεγονότα και εξελίξεις που συμβαίνουν στην Εσπερία και συνδέονται με την Επανάσταση. Πληροφορούμεθα, συχνά πολύ αναλυτικά, για τα πολεμικά γεγονότα και τις κινήσεις των αντιμαχόμενων, τη δράση των Φιλελλήνων, τις ενέργειες των ελληνικών πολιτικών οργάνων για την εξασφάλιση προστασίας από τις ξένες δυνάμεις, την έμπρακτη στάση αυτών απέναντι στις εξελίξεις από τη θέση επιρροής τους και ανάλογα με τα ειδικά συμφέροντά τους στην περιοχή, για τη δράση της Προσωρινής Κυβέρνησης και τις διαφωνίες μεταξύ των μελών της, τις εμφύλιες διαμάχες, την πειρατεία, τις αρπαγές και τη ληστεία, τις επιδημίες και τις σιτοδείες, τις κακοκαιρίες και τον λοιμό, τη φυγή των Ελλήνων, τις τύχες του ελληνικού κλήρου και την κατάσταση των Ρωμαιοκαθολικών, αλλά και κορυφαίες τραγικές στιγμές όπως το μαρτύριο του Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε'. Αν και οι ανταποκρίσεις κάποτε αδυνατούν να είναι εύγλωττες –«πιο εύκολα μπορεί να φανταστεί κανείς τη φρίκη αυτής της νύχτας παρά να την εκφράσει», ομολογούσε τον Οκτώβριο του 1821 ο Πιερ-Ετιέν Νταβίντ, γενικός πρόξενος στη Σμύρνη και τα Νησιά του Αιγαίου-, αποδεικνύονται εξαιρετικά διαφωτιστικές σχετικά με πολλαπλές πτυχές της καθημερινότητας των επαναστατημένων τόπων, της προηγούμενης ιστορικής πραγματικότητας που ήταν εγκαθιδρυμένη σ' αυτούς, και με τη δράση κεντρικών προσώπων της Επανάστασης και άλλων, δευτεραγωνιστών της, που αναφέρονται ονομαστικά.

Πέραν της πραγματικότητας που γέννησε η Επανάσταση, μαθαίνουμε για την κρατούσα συγκυρία:

Euripe (Negropont)

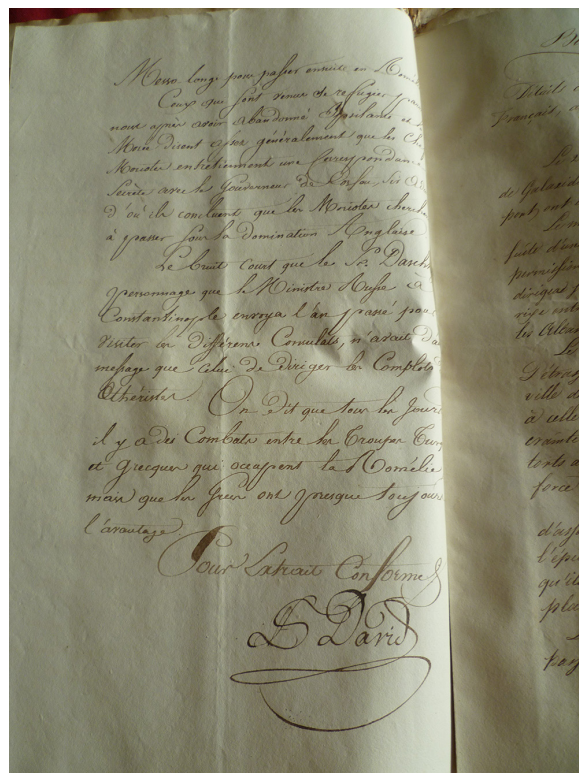
Euriper (Negroponte)

Η Χαλκίδα (Έγριπος). [Βαθυτυπία], χ.χ., 12 x 19,5 εκ. Σχεδιαστής: Lemaire, ΓΑΚ – Συλλογή χαρακτηριστικών

χαρτογραφούνται εμπορικές σχέσεις, εμπορικοί δρόμοι και φορτία που διακινούνται στο Levante αυτή την εποχή και ανασυστάται η ζωή στα νησιά του Αιγαίου, κυρίως η εμπορική, πριν την Επανάσταση. Επίσκοποι και καπουτσίνοι μοναχοί και ορθόδοξοι αγιορείτες, χριστιανικοί και καθολικοί πληθυσμοί, τοπικές εκκλησιαστικές και άλλες Αρχές αντιμετωπίζουν τη νέα, εμπόλεμη, κατάσταση. Ολλανδικές φρεγάτες και αυστριακά μπριγαντίνια και άλλα σκάφη υπό ιονική σημαία πλέουν την Άσπρη Θάλασσα, κουρσάρικα με 15μελές πλήρωμα λυμάνονται τους θαλάσσιους δρόμους, λημνιώτικα μαρτίγια κουβαλούν ξύλα, σαμιώτικα καράβια φέρουν κρασί, ρακί και κρεμμύδια ...

Η έκδοση είναι δίγλωσση, καθώς ενδιαφέρει η επαφή με τα ίδια τα κείμενα όπως απεστάλησαν από τους συντάκτες τους στις υπερκείμενες Αρχές. Η ερευνητική και συγγραφική εργασία που απαιτήθηκε, εκτελεσμένη με όλους τους επιστημονικούς κανόνες και τις πειθαρχίες της μεταγραφής και δημοσίευσης εγγράφων, ήταν ιδιαίτερα κοπώδης. Εκτός από την έρευνα για τον εντοπισμό στα γαλλικά Αρχεία των σχετικών πηγών, τη μεταγραφή και τη μετάφρασή τους, τα κείμενα έλαβαν ιστορικά και πραγματολογικά σχόλια, τα οποία εντάσσουν τις ειδήσεις που παρέχονται στο ιστορικό τους πλαίσιο, καθιστώντας τις πιο ολοκληρωμένες, και άρα περισσότερο χρηστικές στο να κατανοηθεί η συγκυρία της Ελληνικής Επανάστασης κατά την κρίσιμη έναρξή της.

Ελένη Μπενέκη

Χειρόγραφο απόσπασμα υπογεγραμμένο από τον Πιερ – Ετιέν Νταβίντ, γενικό πρόξενο της Γαλλίας στη Σμύρνη και τα Νησιά του Αιγαίου